

Betreft: Adviesaanvraag Concept Beleidskader Sociaal Domein 2019-2021

Meierijstad, 26 maart 2019

Geacht College,

Naar aanleiding van de notitie Concept Beleidskader Sociaal Domein Meierijstad 2019 - 2021 heeft u de Adviesraad Sociaal Domein Meierijstad (hierna: ASD) om advies gevraagd. De kennisgroepen Jeugd/Onderwijs, Participatie/Migratie en WMO hebben in een aantal bijeenkomsten kennis kunnen nemen van de hieraan ten grondslag liggende Strategische Visie Sociaal Domein en de verdere uitwerking hiervan. Zij hebben de voorliggende concept nota uitvoerig besproken, een preadvies geformuleerd en dit ter bespreking voorgelegd aan de ASD die in zijn vergadering van 25 maart 2019 een advies heeft geformuleerd met inachtneming van het visiedocument en het toetsingskader ASD Meierijstad.

Aanleiding

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om alle inwoners te laten meedoen in de samenleving. Binnen het Sociaal Domein hebben zich de laatste jaren een fors aantal ontwikkelingen voor gedaan en zijn er door onderzoek veel nieuwe inzichten gekomen die ook kunnen leiden tot een efficiëntere en effectievere aanpak. Het was daarom noodzaak het beleid te herijken en vast te stellen voor de komende jaren vastgelegd in een strategische visie. Deze visie is inmiddels vastgesteld voor de jaren 2018-2022. Deze visie is het inspiratiekader geweest voor het uitwerken van een Beleidskader Sociaal Domein.

Inleiding

Door het opstellen van een beleidskader wordt inzicht gegeven in de verschillende visiedoelen die geformuleerd zijn en vervolgens wordt aangegeven hoe de uitvoering van de genoemde verschillende beleidsonderwerpen in de tijd gaan uitzien. Per onderwerp is aangegeven hoe de uitvoering hiervan gaat plaatsvinden.

Daarnaast is aangegeven wat er in dit verband reeds gedaan is ,gestart is ,dan wel wat de voornemens zijn om te gaan doen.

Het beleidskader is een integraal beleidsstuk voor het sociaal domein waarin als afgeleide van de strategische visie centraal staat dat iedereen moet kunnen meedoen.

Met het opstellen van het beleidskader is de intentie uitgesproken vanaf nu nog een beperkt aantal beleidsstukken op te stellen en vooral aan de slag te gaan met verdere uitvoering.

Algemene opmerkingen

Beleid in het sociaal domein wordt in Meierijstad ontwikkeld in een continue samenwerking en betrokkenheid van belanghebbenden in de vorm van spontane en georganiseerde gesprekken met burgers, periodieke overleggen met vertegenwoordigers, belangenbehartigers en samenwerkingspartners, waaronder de ASD.

Naast deze vormen zijn voor het beleidskader ook andere aanvullende participatieve wegen gekozen. Een aantal partners, waaronder de ASD, zijn in het najaar actief benaderd om mee te denken.

In een aantal sessies zijn zowel de kennisgroepen en de ASD hierover geïnformeerd en meegenomen. Op deze bijeenkomsten hebben leden van de kennisgroepen hun opmerkingen/aanbevelingen kunnen geven en vragen kunnen stellen.

Daarnaast is de ASD in dit verband uitgenodigd bij een brede stakeholders-bijeenkomst waarin zij nog verder kon meedenken en nadere input heeft kunnen geven. Ook hebben de kennisgroepen naar aanleiding van de notitie nog een aantal opmerkingen gemaakt en nadere vragen gesteld aan de verantwoordelijke beleidsambtenaren. Deze zijn nader toegelicht dan wel naar tevredenheid beantwoordt.

Verder dient aangegeven te worden dat de ASD over een aanzienlijk aantal beleidsonderwerpen uit het beleidskader separaat heeft geadviseerd. Datzelfde geldt ook m.b.t. de strategische visie Sociaal Domein. In dat verband zien de kennisgroepen vooralsnog voldoende van haar aanvullingen/opmerkingen terug in het voorliggende kader.

De kennisgroepen hebben hun advies mede gebaseerd op de toetsingscriteria die de ASD heeft vastgelegd in haar visie en missie

Als laatste algemene opmerking wil de ASD hier opmerken dat zij verheugd is dat er in het beleidskader geformuleerd is dat: " Het verbeteren van de samenwerking met en tussen onze partners één van de belangrijke ontwikkelopgaven van onze strategische visie is."

Specifieke opmerkingen en adviezen

-De rode draad door dit beleidskader is de toegang tot het sociaal domein. Sinds de vorming van Meierijstad ondervinden sommige inwoners een belemmering tot de toegang. Regelmatig is de onbekendheid een reden voor deze belemmering. Om te zorgen dat de doelen met de bijbehorende beleidsonderwerpen worden bereikt is het van belang om ervoor te zorgen dat de toegang en bekendheid hiervan verbeterd

zodat er ook vanuit de samenleving samengewerkt kan worden aan de uitvoering van dit beleidskader. Werk hiervoor goed samen met al je partners om de doorontwikkeling van de toegang te realiseren en dat inwoners met ondersteuningsaanvragen in de directe omgeving terecht kunnen.

-Bij de doorontwikkeling van de toegang richt men zich o.a. op “één gezin, één plan, één regisseur”. Het is van belang dat dit ook gaat gelden voor “ één onafhankelijke” cliëntondersteuner voor alle domeinen. Ga in gesprek met alle instanties en domeinen waar momenteel cliëntondersteuners in functie zijn en probeer de cliëntondersteuners te bereiken om elkaar te versterken en mogelijk een team te maken. Belangrijk blijft dat de cliënt het gevoel heeft dat ze onafhankelijk zijn en met voldoende informatie naast hun staan.

-Belangrijk hierbij is dat de samenhangende manier van uitvoering aan welzijnswerk en maatschappelijk werk blijft om te werken aan ambities en doelstellingen. Zorg ervoor dat tijdig de noodzakelijke informatie komt bij de samenwerkende welzijnsorganisaties zodat ook zij hun noodzakelijke stappen kunnen zetten.

-Omdat de inkoop van specialistische jeugdzorg en WMO regionaal geschied, is het van het grootste belang dat zowel gemeenteraad maar ook de ASD regelmatig op een juiste wijze worden geïnformeerd. Ook bezien de wens en mogelijkheden om zoveel mogelijk lokaal de zorg te organiseren.

-Bij het doel om nieuwkomers sneller te integreren in de samenleving wordt gebruik gemaakt van vrijwilligers en onafhankelijke cliëntondersteuners. Zorg ervoor dat iedereen voldoende bagage en ondersteuning ontvangt.

-Meierijstad heeft oog voor de zware belasting van de vele mantelzorgers. Werk aan goede ontspanningsprogramma's o.a. respijtzorg om uitval te voorkomen.

-Positief vinden wij de opmerking op pagina 1: Vanaf nu beperkt nieuwe beleidsstukken, de gemeente wil vooral gaan uitvoeren. Voor de ASD betekent dat dat wij ons op het volgen van die uitvoering moeten richten, wij worden hier graag van op de hoogte gehouden

-Wij missen een afkortingen- en definitielijst. Bij het lezen van het stuk wordt al erg veel voorkennis van de materie verwacht. Een afkortingen- en definitielijst kan het lezen en begrijpen vereenvoudigen.

-Wij merken als we het hele stuk lezen dat het door meerdere medewerkers is geschreven, hetgeen begrijpelijk is gezien de breedte van de materie. Het zou goed zijn het aan het eind door een “eindredacteur” te laten lezen en redigeren. Deze persoon zou ook kunnen letten op de uniformiteit in terminologie: zo worden bijvoorbeeld termen als basisteam, wijkteam, sociaal team door elkaar gebruikt.

-We missen een tijdspad en verantwoordelijken. We snappen dat een beleidskader nog niet te gedetailleerd kan zijn, maar krijgen nu nog geen enkel idee door wie en van de termijnen waarbinnen zaken worden opgepakt. Ook is onze vraag hoe u de geformuleerde doelen gaan monitoren. Er zijn geen evaluatieafspraken opgenomen.

-Ten aanzien van participatie vinden we het goed dat partners, waaronder de Seniorenraad, de GGD, welzijnsinstellingen en de ASD actief betrokken zijn. Wij missen de participatie van inwoners en cliënten. Wel constateren wij de grote hoeveelheid partners en daardoor is de zoektocht van inwoners naar hulp en ondersteuning een opgave. Hoe gaat u dit uitwerken?

Inhoudelijke adviezen en vragen

- Veranderopgaven Sociaal Domein/doorontwikkeling Toegang (pag. 2): wij ondersteunen van harte het streven om de professionals van de Toegang in de verschillende kernen onder één dak te huisvesten. Wij hebben deze behoefte zelf ook van de teams gehoord, m.n. in Sint-Oedenrode.
- Doel 3 t.a.v. nieuwkomers (pag. 7): In 2020 krijgen de gemeenten de regie op de inburgering. Hoe bereidt de gemeente Meierijstad zich hierop voor? Wat wordt precies verstaan onder nieuwkomers (zet dit op de definitielijst), wordt er nog een verschil gemaakt met statushouders? Wordt er verschil gemaakt tussen nieuwkomers vanuit de EU en daarbuiten?
- Doel 5 (pag. 9): De Gemeente wil preventief te werk gaan, voordat men zich wendt tot professionele zorg en wil krachten bundelen met lokale voorzieningen en initiatieven door middel van lokale inloopvoorzieningen. Zijn er al inloopvoorzieningen en zo ja, wat zijn de bevindingen m.bt. de preventie professionele zorg?
- Doel 7 (pag. 11): De Gemeente geeft aan dat de data steeds vaker verlopen via standaarden. Zo zijn er koppelingen tussen basisregistratie om uitwisselingen van data te standaardiseren. Wij hebben vernomen dat er binnen de Basisteams Jeugd en Gezin nog steeds geen eenduidig registratiesysteem is en adviseren op korte termijn een eenduidig registratiesysteem binnen Meierijstad in te voeren.
- Doel 10 (pag. 15): P.I.M (participeren binnen Meierijstad) is een goed initiatief, in 2019 wordt dit ook in Veghel gerealiseerd. Wij willen geïnformeerd worden over hoe de projecten P.I.M. Werkt, P.I.M. Vitaal, P.I.M. Actief en P.I.M. Zorgt verlopen. Bij gebleken succes is ons advies dit uit te rollen over de gehele gemeente
- Doel 11 (pag. 16): Ten aanzien van de inkoopafspraken wordt in 2020 een meer flexibel inkoopmodel opgezet voor de lichte vormen. Hoe ziet dit

inkoopmodel eruit, Wat wordt verstaan onder lichte vormen en welk percentage van de regionale inkoop is hiermee gemoeid?

- Doel 11 (pag. 16): Buurtadviseurs zijn de eerste aanspreekpunten van de Gemeente voor zaken die spelen in de buurt, de wijk of het dorp. Is dit al gerealiseerd en in hoeverre weet de burger hiervan?
- Doel 12 (pag. 17): De Gemeente wil stevig inzetten op preventie, het voorkomen van escalatie en curatie. Wij willen graag weten of de BOA hierin een rol van betekenis kan hebben, en zo ja, zijn er voldoende Boa's binnen de gemeente om een preventieve uitwerking te realiseren. Wij vragen ons af of in het kader van preventie voldoende hangplekken/ speelplekken aanwezig zijn binnen Meierijstad.
- Sociale kaart (pag. 19): Wij waarderen dat dit in het plan is opgenomen, de ASD heeft hier vanaf het begin van haar bestaan op aangedrongen. Wij willen wel adviseren om aan de uitrol en lancering ene goede communicatiecampagne te koppelen, zodat er breed met deze sociale kaart gewerkt gaat worden.
- Gezondheid (pag. 20): Bij de eerste bullit staat specifiek "in Meierijstad" erbij. Bij alle andere punten niet. Het lijkt ons beter om ergens in zijn algemeenheid op te merken dat alle punten de inwoners van Meierijstad betreffen.
- Gezondheid (pag. 20): het 3^e punt bij wat willen we bereiken (minder jongeren drinken alcohol, experimenteren met drugs en beginnen met roken) zien we niet specifiek terug bij de acties (denk hierbij aan de samenwerking die er al is met Novadic).
- Vrijwilligersbeleid (pag. 21): 5^e bullit bij wat willen we bereiken begrijpen we niet. Wat wordt bedoeld, benoem concrete acties.
- Vrijwilligersbeleid (pag. 21): bij de gaande/lopende punten: uitvoering Participatiewet, benoem hierbij specifiek ook de nieuwkomers. Een van de doelen die bereikt moet worden is doel 3, t.a.v. nieuwkomers.
- Mantelzorg (pag. 22): bij de lopende acties staat dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan jonge mantelzorgers in speciale programma's. Licht dit verder toe.
- Mantelzorg (pag. 22): Wij adviseren jonge en oudere mantelzorgers met elkaar in contact te brengen, ook zij kunnen veel van elkaar leren en steun bij elkaar vinden.
- Eenzaamheid (pag. 23): Hier missen wij de nieuwkomers, een risicogroep wat dit onderwerp betreft. Stuurgroep Coalitie tegen Eenzaamheid: wat doen zij, voeg dit toe.
- Inloopvoorzieningen en laagdrempelige dagbesteding (pag. 24): de 3^e bullit van wat willen we bereiken is niet geformuleerd als een speerpunt, zeg wat je wil gaan doen. Wij vinden de pilot Geld en Zo een erg mooi initiatief en ondersteunen dit.

- Zorg en veiligheid (pag. 25): hier staan veel containerbegrippen (zie onze opmerking over definitielijst). We missen hoe de verbinding met veiligheid wordt gelegd en georganiseerd.
- Beschermd wonen en maatschappelijke opvang (pag. 28): Hoewel jongeren natuurlijk hieronder vallen, zouden wij graag specifiek aandacht voor hen willen vragen en zien in het stuk. Wij adviseren uitbreiding kleine locaties beschermd wonen zoals in Schijndel (Het anders wonen Vivent Schijndel)(Locatie Poolster wijk Hoevenbraak Schijndel)
- Onafhankelijke cliëntondersteuning (pag. 30): Er zal een convenant worden gesloten met MEE, in hoeverre zijn zij onafhankelijk, zij zijn ook indicatiesteller? Wij willen dat alle inwoners cliëntondersteuning krijgen aangeboden, niet alleen als zij erom vragen, de gemeente moet hier actief in aanbieden. Ook aandacht voor de vrijwillige cliëntondersteuners. Formuleer de 2^e bullit van wat willen we bereiken daarom anders.
- Jeugdpreventieplan (pag. 31): op pagina 32 worden de 7 actielijnen uit het Jeugdpreventieplan genoemd. Hier heeft de ASD reeds uitgebreid op geadviseerd, preadvies april 2018 en definitief advies in november 2018. Wij nemen dit advies als bijlage hieronder op.
Binge drinken, laaggeletterdheid en HALT-verwijzingen komen niet concreet in de acties terug, terwijl dit de punten waren uit de benchmark waarop Meierijstad slechter scoorde. Wat is de reden dat deze onderdelen niet in de voorgenomen acties terugkomen? Wij adviseren deze onderdelen wel op te nemen!
M.b.t. het aantal hoge HALT-verwijzingen tussen de 12 en 17 jaar willen we graag meer informatie ontvangen.
Voeg een nulmeting toe, anders kun je niet meten of en hoe deze punten zijn verbeterd na een bepaalde periode. Geef ook aan wanneer er geëvalueerd wordt en gemeten
- Jeugd lokaal (pag. 32): dit gaat over de 15% van de jeugd die hulp nodig heeft, zet dat erbij.
- Jeugd regionaal (pag. 33): idem vorige punt
- Jeugd regionaal (pag. 33): laatste bullit wat willen we bereiken is een heel belangrijk punt, een speerpunt van de ASD Jeugd en Onderwijs in 2019. Toekomstbestendige Jeugdhulpverlening met aandacht voor de overgang naar volwassenheid. Wij zien hier geen acties op in de tabel eronder.
- Jeugd regionaal (pag. 33): Er staat bij wat willen we bereiken: Hulp zo licht mogelijk. Formuleer dit als Hulp zo passend mogelijk.
- Jeugd regionaal (pag. 33): Er staat dat het nieuwe regionale beleidsplan Jeugdhulp in de 2^e helft van 2019 naar de Raad gaat. Hoe staat het met de planning hiervan?
- Onderwijs (pag. 34): We zien geen concrete acties op de doelgroep jonger dan 23 jaar zonder startkwalificatie.

- Integratie nieuwkomers (pag. 37): Dit vinden we een erg summier stuk, zeker gezien de regie op de inburgering die in 2020 naar de gemeenten gaat.
- Schuldhulpverlening (pag. 38): er wordt onderaan de pagina verwezen naar een beleidsnota, welke beleidsnota? Zet dit erbij. Schuldhulpverlening meer het beleid richten op preventie door betere begeleiding en informatievoorziening, en goede afspraken maken met wooncorporaties, energieleveranciers etc.(vroeg signalering)Betere begeleiding onder **preventie** is een spannende uitdrukking.
- Met preventie wordt bedoeld dat je in contact wilt komen met mensen die mogelijk in de schulden *kunnen komen*. Informatie voorziening kan in dit verband wel maar wat versta je dan onder betere begeleiding? Je zult eerst mensen moeten kunnen vinden voordat je ze kunt begeleiden lijkt me. Belangrijk is het verschil tussen preventie en vroeg signalering goed in de gaten te houden omdat dit 2 verschillende zaken zijn en elk een andere benadering vragen.

Tenslotte nog een aantal extra opmerkingen:

-AVG:

Deze wordt te strak toegepast; waardoor organisaties er moeilijk mee kunnen werken in het kader van Privacy, bijvoorbeeld de voedselbank en bezoeken ouderen door Vrijwillige Ouderadviseurs/ cliënten ondersteuners.

-Inburgering:

Meer pilots opzetten met bedrijven, scholen, gemeente om te komen tot een werkbare methode voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt. Waarbij taalkennis een belangrijk onderdeel van is; (buddy's aanstellen voor werk coaching en begeleiding)

-Dagbesteding:

Uitbreiding van meer plekken en dagen.

Slotopmerking

Wij denken dat met het voorliggende kader, als uitwerking van de Strategische visie Sociaal Domein, een goede basis is gelegd voor de komende jaren en dat dit kan bijdragen aan een meer sociaal toegankelijke inclusieve maatschappij waarbij participatie van burgers wordt vergroot.

Er is al veel gebeurd en in uitvoering gezet.

Het zal ook duidelijk zijn dat op veel punten nog nadere uitwerking nodig is. De kennisgroepen en de ASD worden hierbij graag in een vroegtijdig stadium betrokken Het stemt de ASD tot tevredenheid dat meer is ingezet op samenwerking met burgers, innovatie en preventie en derhalve een meer integrale aanpak.

Tevens dat de vraag van de inwoners (leefwereld) leidend is op het moment dat meedoen en erbij horen niet (meer) lukt en dan passende ondersteuning wordt geboden die bij voorkeur lokaal is georganiseerd

De ASD en zijn kennisgroepen gaan er van uit dat in het vervolg bij het opstellen van de uitvoeringsnotities, deze op een zodanig tijdstip aan de ASD worden voorgelegd dat overleg met de achterban en eventuele (externe) deskundigen mogelijk is, zodat hierover een weloverwogen advies tot stand kan komen.

Conclusie

Na bespreking van de preadviezen van de kennisgroepen heeft de ASD Meierijstad in zijn vergadering van 25 maart 2019 besloten, met inachtneming van de specifieke aandachtspunten, vragen en adviezen en rekening houdend met de toetsingscriteria in onze visie en missie, een positief advies af te geven.

Met dit advies hoopt de ASD Meierijstad een constructieve bijdrage te hebben geleverd en verzoekt het college dit advies onder de aandacht te brengen van de gemeenteraad zodat dit betrokken kan worden bij de verdere beraadslagingen.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Pieter H.F.M. van Dieperbeek

Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Meierijstad

Bijlage Adviesaanvraag Concept Beleidskader Sociaal Domein 2019-2021

Advies Jeugdpreventieplan (april-november 2018)

Actielijn 1: Meer aandacht voor gezonde, zelfredzame jongeren (de 85%-groep)

Wij vinden het heel positief om dit op 1 te zetten, dit zegt veel over het plan. Goed uitgangspunt.

Actielijn 2: Het aanbod voor kwetsbare jongeren (veelal met psychische problematiek en/of gedragsstoornissen en/of een licht verstandelijke beperking) wordt uitgebreid.

Wij adviseren een trainingsaanbod gedragsstoornissen in te zetten in het jongerenwerk.

Jongeren komen steeds jonger in contact met social media, er moet dus meer aandacht gaan naar de negatieve kanten van gedrag, sociale interactie en gedragsvormen, dat dit met zich meebrengt.

Voeg het Vacaturecafé toe voor begeleiding naar school en werk. Zet Matching voor succes voort.

Actielijn 3: Bij de aanpak van verslaving onder jongeren wordt aansluiting gezocht bij lokaal en regionaal verslavingsbeleid. Separaat worden preventieve maatregelen genomen om verslavingen (alcohol, drugs, social media, gamen) onder jongeren terug te dringen.

Omdat binge drinken concreet uit de benchmark naar voren komt als een punt waarop Meierijstad slecht scoort, adviseren wij dit concreet te benoemen en acties te ondernemen: er is al een overleg werkgroep ‘Vroeg signalering alcohol en drugs’, benoem de acties die daaruit komen. Ook het project ‘Uit met ouders’ (UMO) bestaat al en heeft zijn waarde al getoond, benoem dit.

Wij vragen ons af of er ook een PITA (alcohol) en PITG (gaming) bestaat naast de PITD (project Individuele trajectbegeleiding drugsgebruik)?

Wij adviseren vooral het aantal boa's uit te breiden i.p.v. betere afspraken maken.

Project “Bobbie B” van het Jongerenwerk was een pilot voor Meierijstad om binnen te komen op het Eldecollege. Onderzoek wat hieruit geleerd is en pas dit toe op andere scholen.

Actielijn 4: Pleegzorg krijgt structurele aandacht binnen de jeugdpreventie.

Onderzoek de mogelijkheden van weekend pleegzorg- / logeerweekendgezinnen en geef hier bewoners informatie over. Wij denken dat dit onvoldoende bekend is.

Denk ook na over het voorkomen van overbelasting van pleegouders.

(Logeervoorzieningen, buurtgezinnen, contacten met andere pleegouders).

Actielijn 5: Het bestaande aanbod voor jongeren met ouders in een vechtscheiding wordt verbeterd

Wij vragen ons af waarom het aanbod alleen wordt verbeterd en niet uitgebreid. Het project "Kies" is voor kinderen vanaf 8 jaar, er zijn ook trainingen voor kinderen jonger dan 8 jaar (bijv. "Dappere dinos"). Neem dit op in het aanbod.

Ook voorlichting naar ouders in een scheidingssituatie: hoe ga je hiermee om richting je kinderen, hoe kun je dit bespreken. Sluit bijv. aan bij de bewustwordingscampagne "Scheiden zonder schade".

Actielijn 6: Het aanbod voor jonge mantelzorgers wordt uitgebreid. Jonge mantelzorgers krijgen meer aandacht en bekendheid binnen de gemeente.

Wij vinden het heel belangrijk dat de gemeente uitdraagt dat je niet alleen een (jonge) mantelzorger bent als je zorgt voor, maar ook als je zorgen hebt om...

Benoem de mantelzorgers onder de 12 jaar, deze kinderen moeten ook kind kunnen zijn. Take care is voor 12+ jeugd. Heb gedurende het hele jaar, aandacht voor de jonge mantelzorgers, niet tijdens een speciale week.

Ook scholen dienen aandacht hebben voor jonge mantelzorgers.

Ook vragen wij aandacht m.b.t. de gehanteerde definitie van mantelzorg. In de praktijk blijkt dat vaak verschillende definities worden gehanteerd. Graag willen wij duidelijkheid over welke definitie voor Meierijstad geldend is.

Actielijn 7: Investeren in samenwerking, afstemming en kennis.

Maak bij punt 1 en 2 concreter wie gaat dit doen. Geef bij punt 3 aan welke aanverwante beleidsterreinen hier bedoeld worden. Geef aan wie het gaat monitoren.